

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 629/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Attilom Elekom, Jovická 2, Rožňava, ktorou namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 96/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice - okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 96/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú, že žalobou podanou na okresnom súde 28. mája 2012 sa domáhajú *„určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam označených v jej petite. V predmetnej právnej veci... došlo naposledy k pojednávaniu dňa 25. 02. 2016, a od tej doby konajúci súd nevytýčil termín ďalšieho pojednávania, pričom z jeho strany nedošlo k vykonaniu ani iných relevantných úkonov. Je síce pravdou, že doposiaľ, t. j. od roku 2012 sa uskutočnili pojednávania, avšak väčšina z nich bolo bez prejednávania vo veci odročené...“*.

Vzhľadom na skutočnosť, že vo veci nebol od 25. februára 2016 urobený žiaden úkon vo veci samej, na základe ktorého by sťažovatelia ako žalobcovia mohli očakávať vyriešenie svojho sporu v dohľadnom čase, rozhodli sa *„upozorniť na neprimerane dlhé konanie v tejto veci a snažiť sa o nápravu aj podaním Sťažnosti na prietahy v konaní zo dňa 20. 07. 2016 k rukám predsedníčky Okresného súdu Košice - okolie, avšak do dnešného dňa... neobdržali zo strany príslušného súdu žiadnu odpoveď. Predmetná sťažnosť bola dňa 21. 07. 2016 osobne podaná na okresnom súde, pričom v zmysle § 65 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov sťažnosť musí byť vybavená do 30 dní odo dňa jej doručenia orgánu na jej vybavenie, prípadne je súd povinný v uvedenej lehote písomne upovedomiť sťažovateľa o predĺžení lehoty a o dôvodoch predĺženia.“*

3. Na základe uvedeného skutkového stavu sú sťažovatelia toho názoru, že *„konaním resp. nekonaním“* okresného súdu v napadnutom konaní *„došlo a dochádza“* k porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie ich záležitosti veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní.

4. Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie ich základného práva

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 96/2012, prikázal okresnému súdu v ich veci konať bez zbytočných prietahov a priznal im spoločne a nerozdielne primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak s'ťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je s'ťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej

normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Ústavný súd už viackrát vyslovil (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti vo veci konajúcemu súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa názoru ústavného súdu je sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie

sú oprávnení podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

9. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

10. Sťažovatelia podaním z 20. júla 2016 (doručeným okresnému súdu 21. júla 2016) adresovali predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Ako v odôvodnení sťažnosti uvádzajú, do dňa spísania sťažnosti adresovanej ústavnému súdu (t. j. do 2. septembra 2016) im nebolo doručené vyjadrenie k nej, hoci takáto sťažnosť *„musí byť vybavená do 30 dní odo dňa jej doručenia orgánu na jej vybavenie, prípadne je súd povinný v uvedenej lehote písomne upovedomiť sťažovateľa o predĺžení lehoty a o dôvodoch predĺženia“*.

11. Vzhľadom na to, že sťažovatelia nevyčkali na vyjadrenie predsedníčky okresného súdu na ich sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní z 20. júla 2016 a už podaním z 2. septembra 2016 podali sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 18 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, posúdil ústavný súd sťažnosť na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľov iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu dostala primeranú (rozumnú) lehotu na uskutočnenie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06).

12. Postup sťažovateľov v okolnostiach daného prípadu preto podľa ústavného súdu nemožno považovať za splnenie požiadavky namietania prietáhov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

13. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Pokiaľ sú sťažovatelia nespokojní s vybavením, resp. nevybavením ich sťažnosti na prietáhy v konaní podľa zákona o súdoch v zákonom ustanovenej lehote, ústavný súd k tomu dodáva, že podľa § 67 zákona o súdoch majú právo požiadať o prešetrenie vybavenia sťažnosti, ak sú toho názoru, že pôvodná sťažnosť nebola vybavená riadne.

15. Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

16. Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak bude okresný súd v ďalšom období v namietanom konaní bez relevantného dôvodu nečinný, resp. v ňom bude postupovať neefektívne, nič nebráni sťažovateľom, aby opätovne podali sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa budú domáhať ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016